

ro vse na grško-bolgarsko-srbsko bojišče. Turki prodirajo zelo naglo proti Odrinu.

Do 16. julija so turške čete prispele že do Bunar-Hisarja, ne da bi bile naletele kje na odpor Bolgarov. Kristjani beže pred Turki. Dne 15. julija so se polastili Turki kolodvora v Lile-Burgasu, kjer se je vršila zadnje dni oktobra l. 1912 znana krvava bitka med Bolgari in Turki. V soboto, dne 19. t. m., so prinesli listi poročilo, da je oddelek turške brze konjenice pridrl že pred Odrin, glavna moč turške armade je pa zbrana ob reki Ergene, kakih 50—60 km pod Odrinom. Ruski in francoski poslanik sta 18. julija turškemu velikemu vezirju v imeni svojih vlad sporočila, da se naj Turčija ozira na mejo, ki je določena med Turčijo in Bolgarijo. Turški ministrski svet pa je sklenil dne 19. julija, naj se turška armada polasti Tracije in Odrina. Carigrjski uradni listi razglasaajo, da bo prihodnje dni turška armada zasedla črto Marica-Odrin. Vojna struja v mladoturški stranki je namreč spoznala sedaj za ugoden trenotek, da dobi zopet nazaj toli važni Odrin in del izgubljenega ozemlja v Traciji. S tem si upajo obenem pridobiti zaupanje, ki so ga zadnji čas izgubili pri turškem ljudstvu. Skoro gotovo pa velevlasti ne bodo pripustile, da bi se turška državna meja pomaknila nad črto Midia—Enos. Kakor poroča italijanski vladni list „Tribuna“, se že ta teden snide v Carigradu mednarodna komisija, ki ima nalogo, določiti natančno mejno črto Midia—Enos.

Toda komaj smo zapisali zgorajšnje vrstice, že poroča londonski list „Times“ z dne 21. t. m., da so napadli Turki dne 20. julija Odrin ter se ga po kratkem boju z odrinsko posadko, polastili. Turške čete plenijo, požigajo mesto ter morijo prebivalce. Glasom nekega poročila iz Sofije se je turška kavalerijska četa polastila pod poveljstvom Enver-bega tudi mesta Lozengrad. — V kolikor ta poročila odgovarjajo resnici, bomo poročali med najnovejšimi vestmi.

Bolgarsko-srbsko bojišče.

Bolgarske čete na severnem bojišču, katerim poveljuje general Kutinčev, so se na bojišču umaknile proti Ferdinandovem in Caribrodu na bolgarsko ozemlje. Pomikajo se, braneč svoje postojanke, proti Sofiji. Večji boji so se bili zadnje dni pri prelazu Sv. Nikolaja ob srbsko-bolgarski meji nad Pirotom. Bolgarske čete so se po krvavih bojih umaknile proti jugu. Bolgari so podrli za seboj vse mostove. Pri Krivi Palanki so se vršili zadnje dni manjši boji. Srbska poročila pravijo, da so Srbi vrgli Bolgare zopet nazaj, a tem poročilom ni mnogo verovati, ker imajo bolgarske čete še vedno zasedeno mejo pri Krivi Palanki. Neresnična so tudi srbska poročila, po katerih naj bi stala srbska armada pred Küstendilom.

Kakor poroča bolgarski tiskovni urad, so Srbi in Grki dne 18. in 19. julija skoro na celi bojni črti

O napadu l. 1492 nam pripoveduje Valvazor grozne reči, ki so jih doprinašali Turki pod Ali-pašo na Kranjskem, Štajerskem in Koroškem. Kristjane so morili na raznovrstne načine, njih glave so nabadali na sulice in skakali okoli njih. Otročiče so butali v glavami ob plotove in zidove, da so se možgani razlivali po tleh. Dekleta in žene so oskrnjali, zale in imenitnejše pa kakor pse vezali. Človeški udje so ležali po cestah in potih, telesa umorjenih so parali, se ž njihovimi črevesi prepasavali ter celo pekli in žrli človeško meso.

L. 1529 je šel sultan Soliman z veliko armado proti Dunaju, da bi si ga osvojil. Toda namera se mu ni posrečila; junaški brambovci Dunaja so vse njegove napade odbili in sultan se je moral brez zmage vrniti. Zato so pa posamezne roparske čete njegove razbite armade tem strašneje divjale po Avstrijskem, Ogrskem, Štajerskem itd. Zgodovinarji nam poročajo, da so besni Turki vse pokončali in požgali, kar so ugledale njihove oči. Mesta in trge so izpreminjali v podrtine, cerkve in kapele so oropali in onečastili, setve na polju in mirne vasi so zažigali. Otročiče so parali materam iz teles ter jih nabadali na sulice. Na tisoče prebivalcev je bilo ubitih in odpeljanih v sužnost.

Glejte, predragi Slovenci, tu sem navedel nekaj zgodovinskih poročil, iz katerih lahko spoznate, kaka grozodejstva so uganjali Turki po naših krajih. In to je trpelo okrog 300 let, ker prvič so bili Turki na Štajerskem leta 1396 in zadnjič leta 1710. Čudno, da smo Slovenci še vendar v tolikem številu ostali! Kako omikan in izobražen narod bi bili mi zdaj, če bi se bili ta leta tako mirno razvijali kot so se n. pr. Francozi in Nemci!

Se več kot mi pa so trpeli naši južni bratje Hrvat, Srbi in Bolgari, kateri so bili deloma nad 500 let pod njihovo oblastjo in si nikdar niso bili varni ne življenja, ne premoženja, ne sami, ne njihove žene in otroci. Zato je umljivo, kako so lani Srbi in Bolgari planili kot en mož na divjega Turčina ter so neusmiljeno klestili po njem, dokler ga niso strli v prah in mu tako vsaj malo povrnili krivice, katere so ti divjaki prizadeli njihovim praedom. In mi Slovenci smo z neizmernim veseljem spremljali njihove zmage, radujoč se prostosti svojih bratov, a tudi radi tega, ker smo videli v teh zmagah vsaj deloma zadoščenje za vse grozovitosti, katere so divji Turčini storili slovenskemu narodu. Dalje.

napadli bolgarske postojanke. Bolgari so napade odbili. V okrožju Kočane so potisnili Bolgari Srbe nazaj ter so neko srbsko divizijo zasledovali več kilometrov daleč.

Bolgarsko-grško bojišče.

Armada generala Ivanova se le polagoma umika. Ustavlja se v okrožju doline reke Strumice skoro korak za korakom grškemu prodiranju. Levo krilo Ivanove armade se je dne 17. t. m. umaknilo pred grško premočjo mimo mesta Nevrokop nad Seresom. Desno krilo so Grki dne 16. t. m. napadli pri Vronti (zahodno od Strumice). Grkom se je posrečilo po večurnem boju premagati bolgarske čete, ki so se brez posebnih izgub umaknile dalje proti severu. Dne 19. julija je desno krilo Ivanove armade med Strumico in Pečevem porazilo drugo grško divizijo, ki se je v velikem neredu umaknila. Namen Ivanove armade je, da zadržuje grške čete, da ne morejo iti na pomoč Srbom pri Krivi Palanki.

Rumuni v Bolgariji.

Rumunska armada je torej zasedla pokrajino Dobručo, katero je vedno zahtevala od Bolgarije. — Rumunska vlada je v krajih za črto Tuturkan—Balčik nastavila že svoje upravne uradnike. Rumunske čete so poleg Dobruče zasedle sedaj že vse desno obrežje reke Donave do srbske meje. V Ruščuku, kjer je bilo majhno bolgarsko vojno pristanišče, so Bolgari potopili vse svoje ladje, med njimi tudi carovo, da bi ne prišle v roke prodirajočim Rumunom. Bolgari so pričakovali, da se bodo Rumuni zadovoljili z zasedenjem Dobruče, toda rumunska armada prodira vedno dalje v sredino Bolgarije. Dne 16. julija so rumunske čete zasedle mesto Orehovia, ki je važno bolgarsko trgovsko mesto. Glavna moč rumunske armade je prestopila Donavo pri bolgarski trdnjavi Rahova. Velikanski most za prevažanje rumunske armade so napravili rumunski pionirji v 7% urah. Prehod armade se je izvršil ponoči od 17. na 18. julija. Pristvoval mu je tudi kralj Karol. Odposlanstvo bolgarske občine Rahova je prosilo glavnega poveljnika rumunske armade, princa Ferdinanda, naj se prehod ne vrši ponoči, kljub temu pa je armada prekoračila Donavo ponoči. Od Rahove se vali glavna rumunska armada proti Sofiji. Bolgari se ji povsod brez boja umikajo. Rumunska poročila zatrjujejo, da bo stala te dni rumunska armada že pred Sofijo.

V petek, dne 18. t. m., je neka brza rumunska kavalerijska kolona z jezdečo artilerijo trčila pri mestu Ferdinandovo (kakih 80 km od Sofije), na bolgarsko brigado, ki je imela nalogo, kriti umikanje bolgarske Kutinčeve divizije. Po kratkem boju se je bolgarska brigada udala s poveljujočim generalom vred. Rumuni so odvzeli Bolgarom 12 topov. Bolgari so se očitno udali vsled tega, ker so imeli bolgarski poveljniki naročilo, da se ne smejo ustavljati rumunskim četam. Rumunska armada ima lahko delo. Bolgari se jim nikjer ne ustavljajo. Tako so prednje straže rumunske zahodne armade prodrle 20. julija že do mesta Orhanija, ki leži komaj 30 km severovzhodno od glavnega bolgarskega mesta Sofije. Neka rumunska kavalerijska četa je 16. t. m. zavzela pri Tirnovem važno križišče bolgarskih železnic. Tako je sedaj Sofija odrezana od pristanišča Varna ob Črnem morju, od koder je dobivala živež in vojne potrebščine iz tujine. Na Bolgarskem vlada radi prodiranja rumunske armade veliko razburjenje.

Srbsko in grško prijateljstvo se krha.

Srbi in Grki so sedaj edini proti Bolgarom, kakor so bili prej vsi balkanski zavezniki proti Turkom. Toda zdi se, da bo tudi srbsko-grško prijateljstvo trajalo le do tistega trenotka, ko pride med njimi do delitve osvojenega ozemlja.

Ko so vdrli bolgarski četaši v Gjevglji in pobili do zadnjega moža tamošnje 2000 mož broječo srbsko posadko, pridrvele so grške čete v Gjevglji, da je zasedejo. Od tega časa Grki niso več zapustili mesta in so tudi namesto srbskih nastanili pri mestni upravi same grške uradnike. Pred nekaj dnevi je srbski vojvoda Putnik pozval grški generalni štab, naj mesto, ki je bilo le začasno zasedeno od Grkov zopet prepustijo Srbom. Grki sicer srbsko zahtevo niso popolnoma odklonili, pač pa so izjavili, da se mora ta zadeva urediti še le po končani vojski. Grki so vkljub srbski zahtevi ostali v Gjevglji in ne prikrivajo, da nameravajo zasedeti tudi železniško postajo Strumica in Demir-Hisar ter tako prodrati 50 km nad mejno črto, ki je bila poprej določena. Preti torej nevarnost, da se lahko razvije med Grki in Srbi resen spor. Med grškimi in srbskimi vojaki pride vsak dan do resnih spopadov.

Poleg tega še želijo Grki vzeti v svojo posest mesto Bitolj (Monastir), češ, da v njem stanujejo večinoma Grki. Bolgarska zahteva po tem mestu, ki je povzročila pravzaprav sedanjo vojsko, je pomaknila grško zahtevo v drugo vrsto. Sedaj pa torej hočejo Grki to mesto zasedeti ter pravijo, da je mestno prebivalstvo po veliki večini grško in da je tam le malo družin, ki bi bile srbske narodnosti. Bitolj je tudi končna postaja železnice Solun—Bitolj.

Grška grozodejstva.

Bolgarski poveljnik, ki poveljuje četam proti Grkom, je dne 14. julija brzojavil v Sofijo: Pri bojih za sotesko Rupel (nad Demir-Hisarjem) je streljala grška artilerija v bolnišnico, ki stoji v bližini železniške postaje Demir-Hisar, dasi je bila na bolnišnici

razobešana zastava Rdečega križa. Del bolniških streljav je zbežal, druge pa so z bolniki vred Grki pomorili. Nekaj bolnikov je plezalo po tleh, da se rešijo, a ni verjetno, da so prišli na varno, ker so Grki toliko časa streljali, da so vse porušili.

Ko so grške čete vkorakale v mesto Kilkiš, so grški vojaki pomorili in razmesarili vse prebivalce, zažgali mesto in celo vlomili v katoliško cerkev, čeprav je vihrala na njej francoska zastava. Grki so zasledovali nekaj Bolgarov, ki so zbežali v cerkev, in so jih z nekaterimi menihi vred pomorili. Nato so oropali cerkev in jo razdrli. V boju za mesto Seres je bil nek grški pop, kateri je vodil neko grško prostovoljno četo proti Bolgarom, usmrčen.

Neko drugo bolgarsko poročilo pravi: Grška kolona, katera se pomiče po dolini reke Strumica, je zažgala med potjo vse vasi in druga sela. Ubogo makedonsko bolgarsko prebivalstvo nima ne strehe ne živeža.

Turška grozodejstva.

Ko so bolgarske čete zapustile dne 15. julija mesto Rodosto ob Marmarskem morju, so Turki bolgarske, armenske in grške prebivalce pomorili. Divjaški Turki so kričali: „Pobijmo krščanske pse!“

Bolgarski vjetniki v Belgradu.

Ko so bolgarski vjetniki korakali po belgrajskem trgu, so jih tamošnje branjevke obdarovale s sadjem in jestvinami, kar so vjetniki večinoma na mestu hlastno povzeli. Bolgari so korakali v najlepšem redu kakor na vežbalisču. Na nekem mestu plane iz množice neko nedoraslo bolgarsko dekle — služkinja pri nekem belgrajskem trgovcu, ter se oklene starejšega bolgarskega vojaka. Bil je njen oče. Prizor je na vse navzroč globoko vplival in častnik, ki je vodil vjetnike, je dovolil, da je smel Bolgar s hčerko stopiti iz vrste.

Politični ogled.

— **Avstrija.** Z Dunaja se poroča, da namerava vojna uprava zahtevati, da naj se število rekrutov za skupno armado in za avstrijsko deželno brambo poviša za 35.000 do 40.000 mož, za ogrsko deželno brambo pa za 6000 do 8000 mož. Vladi se še o tej zahtevi vojne uprave nista sporazumeli. Dosedanja tozadevna pogajanja niso bila obvezna. Povišanje se izvede v več letih. Vojna uprava predloži svojo zahtevo prihodnjemu skupnemu ministrskemu svetu. Če skupen ministrski svet predlogu pritrdi, se predloži predlog jeseni delegacijam. Vojna uprava utemeljuje svojo zahtevo s povečanjem armade v Nemčiji in glede na uvedbo 3letne službene dobe na Francoskem. Skoro vse sosednje države imajo razmeroma večje število stalnega vojaštva kot naša država. Če postane zunanji politični položaj napet, mora navadno naša vojaška uprava vpoklicati rezervne čete, kar povzroči veliko gospodarsko škodo in vznemirjenje prebivalstva. V vojake pa morajo tudi družinski očetje in gospodarji, tako, da trpijo škodo družine in tudi upoklicani sami. Da se temu odpomre, se hoče zvišati stanje vsakoletnega števila rekrutov.

— **Goriško.** Na Goriškem divja sedaj hud volilni boj. V nedeljo, dne 20. t. m., so se vršile ožje volitve. Takozvana stara struja Slovenske Ljudske Stranke pod vodstvom dr. Gregorčiča se je v splošno pohujšanje zvezala s slovenskimi liberalci. Volila je liberalnega kandidata Kovača, a liberalci so se zato obvezali, da v kmečkih občinah proti dr. Gregorčiču ne postavijo svojega kandidata. Za liberalnega kandidata so pri ožji volitvi glasovali tudi socialni demokratje. Radi tega je zmagal liberalec Kovač z 8910 glasovi, dr. Breclj pa je dobil častno število — 8227 glasov. Na laški strani je zmagala katoliška stranka z vsemi kandidati. Danes, dne 24. julija, se vrši volitev za kmečke volilne okraje. V slovenskem delu dežele si stojijo nasproti: pristaši mlade in stare struje S. L. S. in liberalci, ki se imenujejo „neodvisne“. Na italijanski strani bo skoro gotovo zmagala katoliška stranka. Liberalci so že pri volitvi v splošni skupini dobili 1500 glasov manj kot pri prejšnji volitvi.

— **Slovensko-Hrvaško.** Po celem Slovenskem se pripravlja ljudstvo na katoliški shod, ki obeta biti letos posebno veličasten. — Cuvaj bo baje vendar moral končno pustiti svojo službo na Hrvaškem. Listi namreč poročajo, da bo že te dni za novega komisarja in obenem bana na Hrvaškem imenovan baron Ivan Skrllec. Za Cuvajem se Hrvatje ne bodo jokali, saj so se pod njegovim banovanjem gazile pravice Hrvatov v toliki meri, kot še nikdar poprej. Kak bo novi ban, oziroma komisar, se še ne da reči. Skoro gotovo tudi pod Skrlcem Hrvatom ne bodo cvetele rožice, ker je mož Madžar in bo moral plesati tako, kakor bodo piskali nasilni Madžari. Novi ban je star 50 let. Za hrvaškega ministra pri ogrski vladi bo imenovan bivši hrvaški ban grof Teodor Pejačević. Grof Tisa je dne 22. t. m. predstavil Skrlca in Pejačevića cesarju v Išli. — V Celovcu se vrši te dni prototna obravnava proti Dalmatincema pl. Luki Bona in Veljko Miliču, ki sta obtožena veleizdaje, ker sta ob priliki balkanskih zmag proti Turkom izražala vsklike, ki so bili baje naperjeni proti Avstriji.

— **Češko.** Deželna uprava te dežele, katero vodijo po večini češki in nemški liberalci, je popolnoma zavožena. Letni primanjkljaj v deželni kasi znaša 140 milijonov kron, ki se mora pokriti z najetjem posojila.

Tako znaša skupni dolg češke dežele že ogromno svoto 254 milijonov kron. Ker deželne doklade dajo deželi na leto samo 46 milijonov kron, je finančni položaj Češke brezupen. Deželni odbor je nameraval zvišati doklade in uvesti davek na pivo, da bi dobil novih dohodkov, a cesar tega zvišanja ni potrdil. V več okrajih učiteljem ne morejo več izplačevati plače.

— **Moravsko.** Namesto umrlega katoliško-narodnega poslanca T. Šilingerja je bil dne 16. julija izvoljen katoliški Čeh dr. Ignac Svetlik. Proti njemu so nastopili 4 kandidati, a je vse premagal. Dne 17. julija je bil otvorjen deželni zbor. Za deželnega glavarja je cesar imenoval kršćansko mislečega grofa Otona Serenija, za njegove namestnike pa Čeha Začka in Nemca Jelínka. Novoizvoljeni poslanci so v tej seji položili obljubo. V seji dne 18. t. m. se je po kratki razpravi sprejel začasni deželni proračun, na kar se je zasedanje zaključilo.

— **Italija.** Tudi v Italiji imajo častnike-izdajalce. Te dni so v Cerviji zaprli bivšega oddelnega šefa vojnega ministrstva, grofa Friderika Morazzo della Rocca. Dokazalo se mu je, da je dolga leta prodajal Avstriji vojaške tajnosti italijanske armade. Rocca je star 70 let. Z njim je bilo v zvezi več oseb, ki so mu pri izdajstvu pomagale. — Italijani imajo v Tripolitaniji večne skrbi. Arabski rodovi se jim se vedno upirajo. Dne 18. t. m. je prišlo v Cirenajki zopet do večje praske med italijanskimi in vstaškimi četami. Porazeni so bili vstaši.

— **Kitajsko.** V tej državi vladajo zelo gnile razmere, skoro enake kot v Turčiji. Kitajci so lausko leto odpravili cesarstvo in proglasili ljudovlado (republiko). Za predsednika so si izvolili državnik Juanšikaja. Mož hoče Kitajsko preustrojiti po evropskem načinu. Vojaštvo se naobrazuje, šole se stavijo pod njegovo vlado, podpira se trgovina in tudi katoličanom je baje Juanšikaj precej naklonjen. Vsi Kitajci pa niso dovtetni za njegove novotarije. Pristaši prejšnje vlade uprizarjajo po obširni državi upore. Po poročilih, ki prihajajo iz Kitajske, je izbruhnila zadnji čas tam pravcata prekucija (revolucija). Na jugu države imajo prekucnihi premoč. Celó vojaštvo je stopilo tam na stran vstašev. Več pokrajin je odpovedalo zvestobo vladi. Vladne in vstaške čete so se že na več krajih sprijele. Dne 17. t. m. so severne (vladi zveste) čete pri Pukovu premagale ustaše in jih poglnele v beg. Rusija in Japonska pošiljata na kitajsko mejo nove čete, da udarijo na Kitajsko, če bo treba

Strašno neurje v Gradcu.

V sredo, dne 16. julija, je obiskalo mesto Gradec in okolice strašno neurje. Ob 2. uri popoldne so pridrveli ogromni črni oblaki nad mesto. Začelo je strašno treskati, padati toča in lilo je kakor iz skafala. Zaporedoma so se utrgali oblaki. Strela je svigala kot na sodni dan.

Najhujše je bilo okrog 5. in 6. ure. Lilo je neprenehoma, voda je strahovito naraščala. Potoka Schöckel in Leonhardbach sta se izpremenila v reki, z zahodnih graških višin je drla visoka blatna voda, podobna reki, proti mestu. Voda je poplavlila okoliške kraje: Marija Trošt, Andrie, Stiftingtal, St. Lenart in Waltendorf ter je vdrla najprej v oni del mesta, kjer stoji cerkev Srca Jezusovega. Več metrov visoki umazano-rjavci valovi so zalili z velik silo ves prostor ob Dirichstein-trgu in do Münzgrabna. Ves ta prostor je bil v par minutah pod vodo, promet pa ustavljen. Voda je udrla v nižje ležeča stanovanja, trgovine, kleti in skladišča ter jih napolnila.

Prihitieli vojaki, požarni bramborci in drugi moški so nosili ljudi, ki jim je pretela nevarnost, iz stanovanj. Mnogo ljudi pa je zbežalo na strehe in podstrešja. Cerkev Srca Jezusovega je bila popolnoma obdana od vode. Valovi so podrli zidovje uršulinskega samostana ter zalili z blatom in kamenjem prej tako krasen vrt. Valovi so podirali plotove, ruvali drevesa ter odnašali z vrhov rodovitno zemljo. Nekatere trgovine in hiše so bile več metrov globoko zalite v vodo. Mnogo blaga in premičnin je voda odnesla. Požarni bramborci in vojaki so se silno trudili, da bi pomagali, kjer je bila nevarnost naj-večja. Nosili so starčke in otroke ter obupajoče žene na varno. Odvodni kanali v preplavljenem delu mesta so bili skoro vsi zaliti, tako, da se voda ni mogla odtekat v nje. Se-le, ko je okrog 8. ure zvečer prenehalo liti, se je nevarnost zmanjšala. Voda je počasi odtekala, a še drugi dan 17. t. m. so bili nekateri deli ulic podobni jezerom.

Povodenj je zahtevala 3 človeške žrtve. Ob 9. uri zvečer so v Naglerjevi ulici št. 40 izlekli prvega utopljenca, 68 let starega delavca Šilingerja. Valovi so nenadoma vdrli v njegovo nizko stanovanje. Ni bilo več rešitve, četudi je klical na pomoč. Tudi iz sosednje hiše, št. 42, so se slišali ob istem času kliči: „Na pomoč!“ Izpumpali so vodo iz te hiše in so našli utopljenega 60letnega ksilografa Wiedenhoferja. Njegov boj s smrtjo je moral biti grozovit. Skozí okno je hotel na ulico, toda ni mogel predreti železne mreže. Našli so ga mrtvega z glavo ob tleh, noge so mu tičale med omrežjem. Voda je segala do stropa. Na glavni utopljenca je ležala omara, ki se je prevrnila. — Kot tretja žrtev pa je umrl v bolnišnici v petek lito-graf Peter Dokl. Mož je z veliko vneto pomagal reševati kar se je dalo, a se je pri tem tako močno prehladil, da je umrl.

V neko stanovanje v Raimund-ulici je udrla voda 2 metra visoko. V stanovanju se je nahajala slikarjeva žena M. Puntigam z otrokom. Uboga žena se ni mogla več rešiti. Na vsó moč je klicala na pomoč. A kdo si bo upal v deročé valove, ki so obdajali hišo. Končno se ojunáči nek častnik, ki se je vrgel v valove ter je z največjim naporom rešil ubogo ženo in otroka gotove smrti. V tovarni Matthey, katera je bila od vseh strani obkoljena z vodo, so požarni bramborci po silnem naporu rešili 15 delavk, katere si same niso mogle pomagati iz mučnega položaja. Sličnih in enakih slučajev je bilo mnogo.

Skoda, katero je povzročila ta vremenska nesreča v Gradcu, se ceni na več milijonov. Uničenega je mnogo pohištva, pokončanega mnogo trgovskega blaga, trpele so pa tudi stavbe in vrtovi. Mnogim delavskim družinam, ki so stanovale v njihovih stanovanjih, je voda pokončala vse imetje. To, kar so imeli ob času nesreče na sebi, edino to je rešeno. Od vseh strani pošiljajo za ponesrečene družine milodare. V nedeljo, dne 20. julija, so deklice, pa tudi druge osebe, hodile v Gradcu po ulicah in so nabirale milodare.

Neurje je divjalo tudi drugod. Graška najbližja okolica je vsa poplavljena. Najlepši vrtovi in njive so uničene. Tudi iz Spodnjega Stajerja prihajajo od mnogih strani žalostna poročila o viharjih, nalivih in točih. Kako pa je bilo v drugih deželah, poročamo na priligi med novicami „Iz celega sveta“.

Razne novice.

Godovi prihodnjega tedna.

27. nedelja: 11. po Binkostih; Pantaleon, mučenec.

28. ponedeljek: Innocencij, papež; Viktor, mučenec.

29. torek: Marta, d.; Beatriks, d.; Olat, kr.

30. sredo: Abdon in Senen, muč.; Julita, muč.

31. četrtek: Ignacij Lojol, spoznavalec.

1. avgusta: petek: Vezi Petra, ap.; Makabejski bratje, muč.

2. sobota: Porejinkula; Alfonz Ligror, škof.

Iz poštne službe. Poštna pomočnica Gizela Šorn pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju je imenovana za poštno ekspedijentinjo isotam.

Iz učiteljske službe. Na štirirazrednici v Zavrču, tretji plačilni razred, je oddati mesto učitelja; prošnje do dne 5. avgusta. — Na enorazrednici v Viršanju je razpisano mesto učitelja-voditelja; prošnje do dne 9. avgusta.

Osebna vest. Konceptni uradnik pošnega ravnateljstva v Gradcu, Franc Janžekovič, je bil dne 19. julija na graškem vseučilišču proglašen za doktorja prava.

Obotel je velečastiti gospod duhovni svetovalec Martin Meško pri Kapeli pray nevarno za pljučnico.

Duhovniki-jubilarji. V naši škotij slavijo letos sledeče jubileje: dne 25. julija vpokojeni dekan in župnik vuzeniški, č. g. Tomaž Mraz, 60letnico mašništva; dne 25. julija: č. g. Ivan Gajšek, župnik v St. Vidu pri Grobelnem, in Ivan Sparhakl, vpokojeni župnik pri St. Petru na Medvedovem selu, zlatomašništvo; č. g. dekan Jakob Caf pri Sv. Tomažu blizu Ormoža, Anton Fišer, župnik iz Mozirja, Matija Frece, vpokojeni župnik z Belih vod, Martin Jurkovič, dekan v Ljutomeru, Franc Kitak, superior pri Sv. Jožefu pri Celju, Jožef Sattler, vpokojeni župnik s Črne gore, Jožef Šinko, župnik pri Sv. Lovrencu v Slov. gor., Henrik Verk, župnik na Vidmu, Vinko Bauman, upokojeni kaplan pri Sv. Ani na Krembergu, 40letnico mašništva; Anton Bolkovič, župnik v Arčičah, Franc Cerjak, kaplan pri Sv. Križu tik Slatine, Jakob Cinglak, kaplan v Vojniku, Jakob Kitak, župnik v Šmartnem za Dreto, Franc Lekše, župnik v Lučah, Jakob Marinič, župnik v Majšpergu, Ivan Sušnik, upokojeni župnik s Čresnjeveca, Alfonz Svet, župnik pri St. Vidu blizu Ptuja, Franc Vračun, župnik pri Sv. Miklavžu blizu Slovenjega Gradca, dr. Anton Medved, profesor v Mariboru, Franc Moravec, kanonik in stolni župnik v Mariboru, Ivan Vreže, profesor v Mariboru, 25letnico mašništva.

Kdor čuti katoliško in narodno, naj se poda na katoliški shod v Ljubljano! Tako vsklika glasilo koroških Slovencev, „Mir“, ki na uvodnem mestu v posebnem pozivu, ki so ga podpisali vsi voditelji koroških Slovencev, vabi na katoliški shod v Ljubljano. Slovenci in Slovenke iz vseh slovenskih pokrajin — dne 24. avgusta bodi veličasten tabor vseh katoliških Slovencev v beli Ljubljani!

Stare zastave, pod katerimi so naši dedje krvaveli in zmagovali za domovino, bodo v posebni skupini v slavnostnem sprevedu katoliškega shoda. Slovenci in Hrvatje bodo navdušeno pozdravljali te priče njihovega junaštva.

V Marjino Celje gre romarski vlak iz Maribora dne 11. avgusta in se vrne dne 13. avgusta. Vožnja tje in nazaj stane v III. razredu 8 K 80 vin., v II. razredu pa 15 K. Iz Au-Seewiesen do Marjinega Celja je še peš 7—8 ur. Kdor težko hodi, si mora obnem z romarsko karto naročiti tudi že voz iz Au-Seewiesen-a naprej, ker ga drugače ne bo dobil. Voz stane za osebo tja 5 K. Natančni vozni red homo objavili še-le prihodnji ali pa ga homo vsakemu poslali obnem s karto. Preč. g. dušne pastirje uljudno prošimo, da ljudi na to romanje opozorijo in denar zbirajo ter skupno naročijo vozne listke. Denar se pošlje edino-len naslov: Romarski odbor v Mariboru, Koroška cesta, št. 5. V Mariboru se bodo dobili vozni listeki tudi v tiskarni sv.

Cirila. Pred 6. avgustom se vozni listeki ne bodo nikomur poslali. Zadnji čas za priglášenje je 4. avgust.

Katoliška cerkev v Ameriki. Kakor je razvidno iz zadnjega poročila, živi v Združenih državah v Severni Ameriki in na njim spadajočih otokih 23,329.000 katoličanov. Minulo leto je bilo sezidanih 373 novih cerkva. Katoličani imajo 2 vseučilišči, 13 srednjih šol, 21 dekliških akademij (višjih šol), 12 akademij za mladeniče, 1 šola za gluhoneme, 4 obrtne šole, 6 sirotišnic, 18 bolnic, 75 medicinskih fakultet (učilišč) si je izvolilo za predsednika dr. Lyona, dekana jezuitskega vseučilišča v St. Louisu. Za prvega blagajnika Združenih držav je bil imenovan John Burke, odločen katoličan, ki se javno blagoslavlja s križem in nosi bučico, okrašeno s križem.

Moder katehet. Pišejo nam: Skrbno srce katehetovo ne sme zapustiti mladeniča, kadar mu izstopi iz šole, marveč ravno v tem trenutku mora biti njegova glavna briga, da ga napoti na pravo pot. Poznam kateheta, ki ima navado, vsakemu izstopivšemu mladeniču naročiti „Naš Dom“, da mu tako pokaže pot za bodoče javno življenje. To se mi zdi zelo modro. Za političen list še mladenič nemara ne bi imel mnogo smisla, a „Naš Dom“ je tako urejen, da se ne more imenovati političen, a da vendar tudi ni brez barven. Kdor čita „Naš Dom“ in se drži njegovih naukov, ne bo zašel na kriva pota. To se mi zdi zelo važno enkrat tudi javno povedati.

V spomin Božidarja Flegeriča. V nedeljo, dne 17. avgusta t. l. se vrši pri Sv. Bolfenku blizu Središča slovesno odkritje nagrobnega spomenika in spominske plošče pokojnega ljudskega pesnika Božidarja Flegeriča. Slovesnost se prične s cerkvenim opravilom in konča z ljudsko veselico na Flegeričevem domu. Natančni spored in razne podrobnosti se objavijo pravočasno.

Vzgoja v pregovorih. Otroci se nič manj ne uče z očmi, kot z ušesi. — Otroci se govoriti hitro nauče, molčati včasih vse življenje ne. — Otroci naj čakajo, da jih vprašas. — Otroci so pravo veselje mater in blagoslov hiši. — Otroci so dostikrat most do neba. — Mali otroci stopajo materi na obleko, veliki na sree. — Ena mati bo prej zredila 7 otrok, nego 7 otrok eno mater. — Otrok je biser, ki ga je pa treba še brusiti in likati. — Otrok je ogledalo staršem, pa tudi najdražji zaklad, kajti vse drugo bodo morali nekoč pustiti na zemlji, otroke pa — tako morajo upati — bodo vzeli s seboj v nebesa. — Otrok je kakor ladja, ki je zasidrana v pristanišču. Oče in mati sta kakor jez, ki ščiti ladjo pred valovi in viharjem. V mirnem pristanišču čaka ladja, da jo oblože, preskrbe in utrdijo za nevarno vožnjo po morju. Šola in dom utrdjeta otoka ter ga oborožujeta za nevarne viharje v življenju.

Zeleno Pohorje. Zopet je pretečeno nedeljo iz Nemčije k nam priseljeni lutrovski pastor Mahnert peljal svoje verske in politične ovce iz Maribora na Pohorje ter jih navduševal tudi iz narodnega stališča za to lepo gorovje. Nikdar niso Nemci bolj hrepneli po posesti Pohorja nego ravno zadnje čase. Zato pa je tudi sedaj kot kedaj dolžnost ponosnih prebivalcev zelenega Pohorja, da branijo slovensko posest in ime. Nemcem zakličemo najodločneje: Roke proč od našega slovenskega Pohorja!

Nemška pošastost v pravi luči. Nemci in pa nemškutarji vedno skrbijo, da se ne pozabi na-nje. — Sentlenartski Mravljak, laški Drole sta pobrala denar, ki so ga znosili vlagatelji v njune hranilnice, ubogi kmetje, člani posojilnic, pa trpijo in plačujejo izgube. V Inomostu na Tirolskem je bil velik Nemeč, ki je bil celo visok uradnik pri tamošnjem c. kr. drž. gozdarskem uradu. Imenoval se je baron pl. Khun. Ta mož je bil hud nemški liberalce. Imel je masne dohodek pri nemški alpski ljudski banki, kjer je bil nastavljen, predno je stopil v državno službo, kot uradni vodja. Ta mož, ki je imel vse polno visoko zve-nečih plemiških naslovov, je poneveril pri banki tekom zadnjih let nad pol milijona kron, nekatere vesti pravijo, da celo 800.000 K. Sedaj so prišli goljufiji velikega nemškega liberalca na svetlo ter so ga zaprli. Ta „čedna stvar“ bi bila zopet za „Stajerca“, a on o tem ne bo poročal, ker je mož, ki si je prilastil toliko tytega imetja — liberalen Nemeč.

Svojeja imena se sramujejo. Kadar so pri nas na Stajerskem volitve v državni ali deželni zbor, nastopajo liberalci vedno kot „neodvisni“. Takrat zataji liberalna stranka svoje ime in hoče pod krinko neodvisnosti loviti glasove za svoje „neodvisne“ kandidate. Ime „neodvisen“ daje ob času volitev liberalcem upanje, da pod tem nedolžnim naslovom vlovijo kaj glasov. Če so volitve, je neodvisen dr. Kukovec, neodvisen Roblek, neodvisen dr. Božič, neodvisen dr. Ploj, neodvisni so naenkrat vsi liberalni prvaki. Enako je v drugih deželah, kjer še životarijo liberalci. Pri volitvi v goriški deželni zbor so postali naenkrat vsi liberalci „neodvisni“. Zatajili so svoje pravo ime, liberalni agitatorji so romali od kraja do kraja in priporočali liberalce kot „neodvisne“ kandidate. In še to jim ni nič pomagalo. Samo eden „neodvisni“ je zlezal pri volitvi splošne skupine po ožji volitvi v deželni zbor, druga dva pa sta propadla.

Oprošeni. Ob času balkanski zmag nad Turki je državno pravdnništvo obdolžilo dalmatinskega notarja Bona in advokata dr. Mičica veleizdaje. Obravnava se je vršila prve dni tega tedna ne v Dalmaciji, ampak pred deželnim sodiščem v Celovcu. Toda tudi celovski nemški sodniki niso našli na obtožnicah nobenega veleizdajskega madeža ter so jih oprostili.